

Освітні та парціальні програми може розробити і педагогічний колектив закладу освіти самостійно. Головне – отримання позитивних експертних висновків за вимогами нового Закону. Але на відміну від освітньої програми педагогічний колектив може розробити парціальну програму, схвалити її педагогічною радою, затвердити керівником закладу освіти. У такому разі Закон не вимагає сторонніх експертиз, схвалень, погоджень та затверджень.

З метою найкращого забезпечення інтересів і потреб вихованців та з урахуванням особливостей і специфіки місцезнаходження та діяльності, фахової підготовки та академічної свободи педагогічних працівників, контингенту вихованців тощо, заклади освіти мають право коригувати, комбінувати, інтегрувати, модифікувати, а також в інший спосіб адаптувати обрані ними освітні та парціальні програми.

Приклади парціальних програм, що рекомендовані МОН або мають щонайменше 1 позитивний експертний висновок на вибір від закладу вищої освіти, закладу післядипломної освіти або наукової установи.

- *«Англійська мова для дітей дошкільного віку»*; автори: Кулікова І.А., Шкваріна Т.М. (за заг. ред. Низьковської О.В.); вік: 3–6 років;

посилання:

<https://zdo100.pp.ua/wp-content/uploads/2020/12/Anhliys-ka-mova-dlia-ditey-doshkil-noho-viku.pdf>

- *TIP-TOP ENGLISH (варіативна складова освітньої програми «Дитина»)*; автори: Котенко О.В., Головатенко Т.Ю., Лобода О.В.; дошкільний вік;

посилання:

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/programi/2026/2026-03-06-ditina-osvitnia-programa-2025.pdf>

- *«Англійська мова за методикою асоціативних символів»*; автори: Гунько С., Бацмай С., Гусак Л. та ін.; вік: 5-10 років;

посилання:

<https://evnuir.vnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0ae6de4a-df6b-454d-81b1-8d62ded6d4f5/content>

- *«Білінгвальне майбутнє. Дошкільна освіта» та методичні рекомендації*; автори: Найда Р. Г., Агейчева А.О., Любива В. В.; вік: 3-4 роки;

посилання:

https://drive.google.com/file/d/1BdMQiIpgxujsgB_t5_wiG11Wo64EZNK/view?usp=sharing

Звертаємо увагу, що відповідно до Типових штатних нормативів ЗДО, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2025 р. № 844, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2025 р. за № 994/44400, передбачено введення посади вчителя англійської мови з розрахунку 0,25 штатної одиниці на кожную групу дітей старшого дошкільного віку.

Відповідно до частини першої ст. 26 Закону робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для здійснення ним освітнього процесу з вихованцями, а також виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.

Тривалість робочого часу на одну тарифну ставку для вихователя, практичного психолога та інших педагогічних працівників (у тому числі вчителя) становить 30 годин на тиждень.

Норма педагогічного навантаження педагогічного працівника (безпосереднє здійснення освітнього процесу з вихованцями), що є складовою робочого часу педагогічного працівника, для вчителя англійської мови ЗДО становить **18 годин на тиждень**.

Таким чином, *педагогічне навантаження вчителя англійської мови з розрахунку на одну групу старшого дошкільного віку або різновікову групу, яка має вихованців старшого дошкільного віку, становить 4,5 годин на тиждень (0,25 ставки).*

Таке навантаження має бути гармонійно розподілено за різними формами організації вивчення англійської мови для дітей дошкільного віку:

1. Спеціально організовані заняття з англійської мови – планові заняття, спрямовані на формування елементарної іншомовної комунікативної компетентності. Рекомендована кількість занять на одну групу (підгрупу) дітей дошкільного віку – 2 заняття на тиждень. ***У випадку, коли кількість вихованців у групі більша за 12, рекомендований розподіл дітей на підгрупи в межах педагогічного навантаження вчителя англійської мови.***

2. Використання англійської мови у повсякденному житті вихованців – застосування окремих англомовних слів, фраз, пісень, римів, привітань, інструкцій, мовленнєвих ігор під час режимних моментів, прогулянок, ігор та інших видів діяльності. У такій формі організації освітнього процесу рекомендована присутність вчителя англійської мови в групі під час прогулянки, ігрової діяльності, інших щоденних активностей з активним спілкуванням з дітьми англійською мовою в грі чи рутинних активностях. Під час такого спілкування не варто використовувати переклад, адже діти дошкільного віку ефективно і природньо засвоюють іноземну мову з контексту. Ще одним ефективним інструментом інтеграції англійської мови в повсякдення життя вихованців є ігрова діяльність англійською мовою – сюжетно-рольові, дидактичні, рухливі, театралізовані та комунікативні ігри з використанням англійської мови.

3. Іншомовні тематичні розваги та культурно-освітні заходи – мовні свята, квести, конкурси, тематичні дні, вікторини, фестивалі, що мотивують дітей до використання англійської мови. Такі заходи можуть проводитись у співпраці з музичними керівниками та/або інструкторами з фізкультури, зокрема, з активним залученням батьків вихованців.

4. Мовно-театралізовані свята та вистави – інсценізації казок, драматизації, театралізовані виступи, музично-мовні постановки англійською мовою.

Приклади тижневого навантаження **вчителя англійської мови на 1 групу** вихованців старшого дошкільного віку (різновікової групи, що має вихованців старшого дошкільного віку) з розрахунку 4,5 години педагогічного навантаження (з урахуванням поділу на підгрупи):

Приклад 1

Час	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
15:30 – 16:00	Заняття, підгрупа 1		Заняття, підгрупа 1		Тематичні розваги, свята (раз на 2 тижні)
16:15 – 16:45	Заняття, підгрупа 2		Заняття, підгрупа 2		
17:00 – 17:30	Супровід ігрової діяльності, на прогулянці тощо		Супровід ігрової діяльності, на прогулянці тощо		

Приклад 2

Час	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
8:45 – 10:00		Супровід сніданку, повсякденних рутин			
10:00 – 10:30		Заняття, підгрупа 1		Заняття, підгрупа 1	
10:45 – 11:15		Заняття, підгрупа 2		Заняття, підгрупа 2	
11:30 – 12:00				Супровід прогулянки, рутинних активностей	

Приклад 3

Час	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
8:00 – 9:00		Супровід сніданку, повсякденних рутин			Супровід ранкової прогулянки, гімнастики
9:00 – 10:00					Супровід сніданку, повсякденних рутин
10:00 – 10:30					Групове заняття з англійської мови
10:45 – 11:15					Групове заняття з англомовним супроводом (музичне, фізкультурне, у супроводі відповідного педагога)
11:30 – 12:30					Супровід прогулянки, обіду, рутинних активностей

Доцільно передбачити організацію взаємодії між вихователем та вчителем англійської мови під час планування освітнього процесу з метою забезпечення тематичної інтеграції, узгодженості змісту та створення середовища, де діти матимуть можливість застосувати набуті мовні навички на практиці за межами занять з англійської мови і пов'язати отримані знання з життєвим досвідом.

Особливу увагу необхідно приділити організації навчання англійської мови у ЗДО, де функціонують різновікові групи. У таких випадках для забезпечення права дітей старшого дошкільного віку на здобуття відповідної освіти вводиться посада вчителя англійської мови з розрахунку 0,25 штатної одиниці на кожну різновікову групу, у складі якої є діти старшого дошкільного віку.

Під час організації занять у різновікових групах педагогічний працівник має забезпечувати диференційований підхід до організації освітнього процесу.

Діти молодшого та середнього дошкільного віку можуть брати участь в окремих ігрових, музичних, рухових та комунікативних видах діяльності без обов'язкового досягнення результатів навчання, визначених для дітей старшого дошкільного віку.

Для дітей з особливими освітніми потребами застосування англійської мови в освітньому процесі здійснюється з урахуванням індивідуальної програми розвитку, рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу та принципів універсального дизайну в освіті й розумного пристосування.

Звертаємо вашу увагу, що до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» внесені зміни до його переліку професії «вчитель закладу дошкільної освіти», які наберуть чинності з **01 вересня 2026 року**.

На посаду вчителя англійської мови у ЗДО може бути призначена особа, яка має педагогічну освіту за відповідною спеціальністю та/або відповідну професійну кваліфікацію педагогічного працівника відповідно до ст. 25 Закону. Також на посаду вчителя англійської мови може бути призначено вихователя (у випадку, якщо в дипломі зазначено право викладання англійської мови) або якщо вихователь має підтверджений рівень знань англійської мови не нижче B2 за шкалою Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (CEFR).

Також законодавством передбачена можливість призначення на зазначену посаду особи, яка має вищу освіту, але не має відповідної педагогічної освіти та професійної кваліфікації, за умови успішного проходження до призначення спеціальної підготовки за програмою, затвердженою МОН, з відповідним сертифікатом, що підтверджує рівень володіння англійською мовою не нижче B2 за шкалою Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (CEFR). Така особа може продовжити працювати на посаді після успішного проходження атестації відповідно до вимог законодавства.

Підтвердити рівень знань англійської мови можна державним сертифікатом, виданим уповноваженою державною установою або чинним міжнародним сертифікатом, автентичність якого можна перевірити онлайн.

До переліку міжнародних сертифікатів, зокрема, належать Aptis ESOL, Cambridge English, IELTS, LanguageCert, Michigan English Test, Oxford Test of English, PTE Academic, TOEFL, ISE (Trinity College London) та інші сертифікати, видані відповідними міжнародними екзаменаційними організаціями.

Звертаємо увагу, що виконувати обов'язки вчителя англійської мови можливо на умовах сумісництва або суміщення посад.

Відповідно до ст. 102-1 Кодексу законів про працю України (далі – Кодекс) **сумісництвом** вважається виконання працівником, крім основної, іншої оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або у роботодавця – фізичної особи.

Частина перша ст. 105 Кодексу передбачає суміщення професій (посад), тобто можливість виконання працівником на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд із своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншої професією (посадою) або обов'язків тимчасово відсутнього працівника без звільнення з основної роботи. При цьому, суміщення професій (посад) допускається за згодою працівника протягом встановленої законодавством тривалості робочого дня, якщо це економічно вигідно і не призводить до погіршення якості виконуваних робіт. В разі суміщення посад реалізація англійського компонента освітньої програми може бути покладено на вихователя, музичного керівника, інструктора з фізкультури тощо, у випадку, якщо в дипломі зазначено право викладання англійської мови або якщо

педагогічний працівник має підтверджений рівень знань англійської мови не нижче B2 за шкалою Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (CEFR).

За суміщення професій (посад) або виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника наказом МОН від 26.09.2005 р. № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників закладів, установ освіти та наукових установ», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 03.10.2005 за № 1130/11410, передбачено встановлення доплати у розмірі до 50 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати). Зазначений вид доплат не встановлюються керівникам закладів і установ освіти, їх заступникам, керівникам структурних підрозділів, їх заступникам.

Заклад дошкільної освіти також має право **залучати до провадження освітньої діяльності фахівців на інших договірних умовах.**

Так, відповідно до ст. 18 Закону, пункту 67 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187, пункту 27 Положення про деякі типи організації освітньої діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.07.2025 р. № 81, пункту 5 Типових штатних нормативів ЗДО, учасниками освітнього процесу є не тільки працівники закладу, але й фізичні особи, які провадять педагогічну діяльність у сфері дошкільної освіти і можуть залучатися для участі в освітньому процесі (проведенні занять, інших заходів).

Тобто, відповідно до Закону заклад може залучати вчителя англійської мови за договором з фізичною особою-підприємцем; укладати договір із закладом освіти, який знаходиться поруч і має підготовлених фахівців; організовувати навчання через онлайн-платформи: у цьому випадку вчитель англійської мови працює дистанційно, а вихователь супроводжує та координує дітей у групі офлайн.

АЛГОРИТИМ ДІЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

1. Сформувати мережу груп вихованців з урахуванням наявності дітей старшого дошкільного віку, для яких вивчення англійської мови є обов'язковим, з урахуванням запитів батьків інших вихованців на вивчення англійської мови в залежності від спроможності закладу освіти.

2. Визначитися з варіантами необхідного кадрового забезпечення:

введення посади вчителя англійської мови;

залучення особи на договірних, але не трудових, умовах, для забезпечення вивчення англійської мови;

укладення договору з іншою юридичною особою, фахівці якої можуть забезпечити вивчення англійського компонента освітньої програми.

3. Організація у разі потреби педагогічного наставництва.

4. Організація вибору педагогічною радою освітніх та парціальних програм, що передбачають вивчення англійської мови. Можливо, формування закладом освіти самостійно або на його замовлення парціальної програми з англійської мови і схвалення її педагогічною радою.

5. Звернутися до засновника або уповноваженого ним органу з питанням забезпечення необхідного ресурсу для реалізації обраних програм, для створення необхідного середовища, облаштування відповідних освітніх осередків.

6. Звернутися до засновника або уповноваженого ним органу щодо погодження змін до штатного розпису, та формування кошторису з урахуванням відповідних змін або з

урахуванням послуг, що будуть надаватись на договірних умовах залученими особами або організаціями.

Просимо забезпечити доведення інформації, викладеної в цьому листі, до відома керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з метою забезпечення належного виконання вимог законодавства щодо обов'язкового вивчення англійської мови дітьми старшого дошкільного віку.

Також просимо до **11 серпня 2026 року** надати інформацію щодо кількості груп вихованців, у яких є діти старшого дошкільного віку, та кадрового забезпечення, запланованого з 01.09.2026 для впровадження вивчення англійської мови, за посиланням: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/149NUTrCAfqa2iL1HguodCRTI03vcPhQ8cb1TLWOOkjI/edit?usp=sharing>

Т. в. о. директора Департаменту

Оксана Шпанюк (0372) 551816

Оксана ГРИНЮК